

TUNTISUUNNITELMA ASiantuntijoiden Arvioinnista

Oppimistavoitteet:

- Oppia arvioimaan asiantuntijana esiintyvän todellista asiantuntijuutta
- Tiedostaa erilaiset vaikuttamistavat, joita somevaikuttajat käyttävät ollakseen vakuuttavampia.

Lyhyt esittely opettajalle:

Nuoret viettävät paljon aikaa sosiaalisessa mediassa, jossa erilaiset somevaikuttajat tai podcastaajat esiintyvät vakuuttavasti eri aihealueiden asiantuntijoina. Seurauksena he saattavat uskoa paikkansa pitämättömiin tai jopa vaarallisiin väitteisiin. Oppitunnin tarkoituksena on harjaannuttaa kriittistä arvostelukykä influenssereiden ja podcast-vaikuttajien sisältöihin ja esiintymistapaan.

Tuntisuunnitelma

1. Johdanto:

- Jaetaan oppilaat pienryhmiin ja keskustellaan kysymyksestä "Mistä tiedämme, että henkilö – esim. someinfluensseri tai podcastaaja – on oikeasti asiantuntija ja tietää varmuudella, mistä hän puhuu? Kuinka erottaa vakuuttavasti ja itsevarmasti esiintyvä puhuja aidosti asiantuntevasta puhujasta?"
- Puretaan pienryhmien ajatuksia koko luokan kesken
- Katsotaan Faktabaarin TikTok-video asiantuntijuuden arvioinnista: <https://www.tiktok.com/@faktabaari/video/7484992203677256982>
- Halutessaan opettaja voi luetuttaa luokalla oheisen artikkelin:
 - i. <https://suomenkuvalehti.fi/tarinoitatieteesta/eraanlainen-sateilyasiantuntija/>

2. Asiantuntijuuden kriteerit:

- Opettaja esittelee lyhyesti erilaisia kriteerejä, joilla voi tunnistaa aidon asiantuntijan feikistä:
 - i. Koulutus ja pätevyys: onko vaikuttajalla relevanttia koulutusta tai ammatillinen pätevyys asiaansa, tai jos hän on itseoppinut, kenties muita vahvoja todisteita siitä että hän tietää mistä puhuu ja että hänen sanaansa voi luottaa?
 - ii. Kokemus ja uskottavuus: onko vaikuttajalla näyttöjä siitä, että hänellä on merkittävää kokemusta aihepiirin parissa työskentelystä?
 - iii. Lähteiden käyttö: vetoaako hän uskottaviin (esim. tieteellisiin) lähteisiin, ja käsitteleekö hän lähteitään monipuolisesti, vai valikoiko hän lähteensä sen perusteella, että ne tukevat hänen esittämänsä näkemystä (eli noukkii rusinoita pullasta)?
 - iv. Riippumattomuus ja motiivit: onko hänellä taloudellisia tai ideologisia kytköksiä väitteiden suuntaan, ja hyötyykö hän siitä, että ihmiset uskovat häneen, vai onko hän puolueeton ja riippumaton?
 - v. Asiallinen viestintä: viestiikö hän asiallisesti ja objektiivisesti, vai kärjistääkö hän ja pyrkii vaikuttamaan enemmän tunteisiin?
 - vi. Ammatilliset seuraukset: voiko hän joutua ammatilliseen vastuuseen siitä, että puhuu paikkansa pitämättömiä asioita, vai onko hän täysin vapaa olemaan vastuuton suhteessa puheisiinsa?

3. Arviointiharjoitus:

- Jatketaan pienryhmissä työskentelyä. Jokaiselle pienryhmälle annetaan esimerkki influensserin / asiantuntijan puheenvuorosta, ja ryhmien tehtävänä on arvioida esimerkin perusteella, kuinka luotettava henkilön asiantuntijuus on käyttäen esim. edellä mainittuja tunnusmerkkejä.
- Jokainen ryhmä esittelee koko luokalle oman analyysinsä ja perustelee, miksi päätyi siihen johtopäätökseen.

4. Yhteenveto

- Loppuun esim. pienryhmissä tai koko luokan kesken keskustelua siitä, minkälaisiin esimerkkeihin epäilyttävästä somevaikuttamisesta oppilaat itse ovat törmänneet
- Keskustelua siitä, miksi arviointi on tärkeää.

